

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefranseze nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc în Administrațiunea
Brașov și în următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukes Nachf.,
Nr. 4, Augartenstr. 4, Emeric Le-
ser, Heinrich Schalek, A. Op-
polik Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Imilo Le-
opold (VII Krzeszot-kornut).
Prețul inserțiilor: o serie
garzonă pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicării
mai dese după tariful și invo-
luntă. — RECLAME pe pagina
9-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 202.

Brașov, Duminică 14 (27) Septembrie

1908.

Germanii și Slavii în Austria.

Tot mai mult se adevărește, ce am susținut încă cu mulți ani înainte despre raporturile dintre națiunile Austriei, în deosebi dintre Slavi și Germani, că adevărat ceea ce le desbină și dă nutremânt continuu încordării între ele, nu este atât cestiunea de naționalitate, de libertate și egalitate cât mai mult cestiunea de putere. Despre aceasta ne pot convinge și conflictele cele mai nouă dintre Germanii și Slovenii Caruoliei și ai Știriei și dintre Cehii și Germanii Boemiei și ai Moraviei. Pe toată linia din țările delat mează-zii până la cele delat mează-noapte ale Austriei s'a aprins zăilele aceste între germanism și slavism focul celui mai aspru și pronunțat antagonism de rasă.

Ce e cauza? Cum se poate întâmpla așa ceva când știut este că în guvernul actual austriac ocupă loc lângă un ministru ceh și un ministru care reprezintă interesele Germanilor, și când în parlament partidele germane și cehice dau deopotrivă concursul lor guvernului Beck la cârmuire; când în fine e de obște cunoscut că br. Beck procede cu multă cruțare a intereselor Germanilor și Slavilor și și-a pus ca țintă să facă posibilă rezolvarea cestiunii naționale pe calea înțelegerei și a împăciuirii între ei și cu guvernul?

Este foarte greu a răspunde la aceste întrebări, așa ca să găsească explicare cum a fost cu puțință ca în capitala Carnioliei, să se ridice populațiunea sloveană, care numără 6000 de locuitori, în contra celor germane cu o mie locuitori, să atace cu pietri casele Germanilor, spărgându-le ferestrele, să rupă jos dela prăvăliile lor și să sfărâme tablele firmelor cu inscripție nemțească și să lățească spaimă și teroare între ei; să găsească explicare cum s'a făcut că în dieta boemă a erupt de odată un tumult ne mai pomenit, declarându-se

obstrucțiunea din partea minorității germane, după ce președintele n'a lăsat să vorbească pe un deputat german la procesul verbal?

Incidentele, cari au provocat demonstrațiunile turbulente și violente de stradă din Laibach, Cilli, Pettenau, Marburg, Lichtenwald etc. precum și scenele tumultuoase din dieta boemă, sunt în sine așa de mici, încât nu stau în nici o proporție cu extraordinara iritațiune ce domnește pentru moment între Germanii și Slavii Austriei. Cu mare greu, după ce a intervenit însăși Majestatea Sa cu ocaziunea călătoriei sale ultime în Boemia, s'a stabilit acel armistițiu, pe baza căruia a putut să ocupe loc în guvern un ministru naționalist ceh lângă un ministru naționalist german; și tot pe baza armistițiului s'a putut introduce votul universal, creându-se un nou parlament, care a rezolvat până acum multe și grave cestiuni. Ei bine, armistițiu a ajuns a fi peste noapte în pericol de a se desființa, făcând loc războierii celei mai înverșunate.

Cercetând mai de aproape vom găsi că această aparițiune curioasă își are rădăcina de o parte în temerea Slavilor de uneltirile pangermaned în Austria, cari își caută un razim așa de puternic în Germania, de altă parte în temerea, ce o au Germanii de progresele uimitoare ale Slavilor colocuitori și totodată în tendința ce o au de a pune stavilă pe cât se poate dezvoltării și întăririi slavismului în interesul puterii germanismului.

Cele afirmate aici vor fi mai bine înțelese, dacă vom aminti, că în programul pangermanilor este prevăzută totala înfrângere a puterii naționale, ce o desvoaltă Cehii în țările coroanei boeme. Demonstrațiunile violente ale Slovenilor din Laibach, cari repetându-se mai multe zile una după alta au cauzat și intrevenirea armatei cu vărsare de sânge (2 morți și mai mulți grav răniți) își are originea în

demonstrațiunile Germanilor din Pettau, ce le-au premers din incidentul adunării generale a reuniunii școlare slovene „Ciril și Metod“, și pe care Slovenii au hotărât să o țină în Pettau, localitate în partea cea mai mare locuită de Germani. Aceștia și-au atras ura Slovenilor și prin aceea, că s'au adresat către Germanii din celelalte orașe germane din Știria de jos, ca Cilli, Marburg etc., invitându-i la o mare adunare pentru apărarea drepturilor naționale ale Germanilor. La adunare s'au întâmplat ciocniri între Slovenii și Germanii. În 18 l. c. s'au întâmplat primele cravaluri în Laibach, ear în 20 l. c. Slovenii au ținut o mare serbare socolistă în casa lor națională (Narodni Dom) din Cilli. În preseara festivității, afirmă Germanii, foile slovene să-i fi atacat cu insulte și injurături, ceea-ce ei au considerat-o de o directă provocare, pe care majoritatea germană din Cilli n'a putut s'o mai tolereze, având în vedere mai ales esecesele săvârșite de Slovenii contra Nemților din Laibach. Atunci din toate comunele de prin prejur au dat năvală Germanii contra Slovenilor din Cilli. Au urmat ciocniri și bătăi pe strade până ce în cele din urmă Slovenii s'au adunat în jurul casei lor naționale luând o poziție defensivă contra atacului Germanilor, cari, infuriați cum erau, s'au repezit asupra „Narodni Dom-ului“, spărgându-i toate ferestrele. Ceeace aduse cu sine energica intervenire a infanteriei, care a curățit piața cu baioneta. Germanii se fălesc că acesta a fost răspunsul lor la atacurile slovene din Laibach, și zic, că vor fi pe pază stând cu arma la picior gata a respinge și cea mai mică provocare.

În Boemia același antagonism, aceeași neîncredere. La ordinea zilei e pusă în dieta boemă reforma legii electorale dietale. Minoritatea germană se teme de această reformă și deci

folosindu-se de unele procederi formale, cari pretinde că au vătămât regulamentul dietei, ale prezidentului marșalului țării prințul Ferdinand Lobkowitz, a declarat obstrucțiunea, făcând un sgomot infernal, ba devastând chiar și băncile, ca în vremile celei mai rabiaste obstrucțiuni tehnice. Urmarea a fost că guvernul și toată lumea au fost alarmate de conflictul cel mai nou dintre Germanii și Cehii.

Ce va ieși de aici vom vedea. Rămâne însă în tot cazul fapt netăgăduit, că Germanii consideră lupta lor cu Cehii nu atât ca cestiune de libertate și de drept, ci mai mult ca cestiune de putere între germanism și slavism.

Declarațiunile ministrului Andrássy privitoare la proiectul reformei electorale preocupă în măsură mare cercurile politice parlamentare. Unele ziare aduc știrea, că membrii partidului extrem dietal (disidenții) nu vor face cauză comună cu coaliția partidelor democratice. Ei — cei drept — sunt dușmani hotărâți ai votului plural, vor vota însă proiectul lui Andrássy privitor la arondarea cercurilor electorale, deoarece aceasta are de scop întărirea elementului maghiar. Nici partidul democrat maghiar (partidul lui Kristoffy) — spun aceleași ziare — nu se va alătura contra-coalițiunii. Acest partid va lupta însă pentru realizarea votului universal, egal și secret.

Acțiunea partidului social-democrat. Organul central al partidului social-democrat din Ungaria „Népszava“ a început o întinsă și energetică agitațiune în urma cunoscutelor declarațiuni ale ministrului Andrássy. Măne se vor ținea în aproape cincizeci de orașe ale Ungariei mari întruniri, în cari se va protesta energic în contra atentatului plănuț de ministrul de interne. Tot măne se va ținea în Viena o mare întrunire a delegaților partidului social-democrat austriac, în care se vor lua hotărâri privitoare la sprijinul ce-l vor da socialiștii austriaci socialiștilor din Ungaria în lupta lor contra proiectului Andrássy. La această întrunire vor lua parte și reprezentanții partidului social-democrat din Ungaria.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Privighitoarea și trandafirul.

O. Wilde.

...»Dacă-i voi aduce un trandafir roșu, va dansa cu mine«, zice tânărul student, »în grădină n'am însă nici un trandafir roșu.«

Cuvintele acestea le auzi priveghitoarea din cuib, își furișă ochii, prin frunzișul de smarald al stejarului și se miră.

»Nici un trandafir roșu, în toată grădina« zice și ochii lui frumoși se umplură cu lacrimi. »Ah, de câte nimicuri e încătușată uneori fericirea și norocul. Ceti'am tot ce au scris înțelepții, cunosc toate secretele filozofiei — zadarnic, viața mi-e otrăvită pentru un trandafir roșu.«

Zice priveghitoarea: »Asta, nu mă îndoiesc, e credincios în dragoste. Deși nu-l cunosc, totuși i-am doinit, până 'n fapt de zori; noapte de noapte, i-am povestit iubirea stelelor și acum îl cunosc. Pletele lui sunt mai întunecate, ca hăcintul și buzele, mai roșii, ca trandafirul dorinței lui de văpaie; dar patima adâncă i-a ofilit obraji palizi, de fildeș și durerea și-a săpat sigilul pe fruntea lui.«

»Prințul, aranjează măne seara un

bal«, murmură tânărul student, »și iubita mea va fi acolo. De-i voi duce un trandafir roșu, va dansa cu mine noaptea întreagă; de-i voi duce un trandafir roșu, îi voi cuprinde mijlocul în brațele mele și ea își va propti capul pe umărul meu și mâna ei delicată se va odihni în a mea. În grădină, n'am însă nici un trandafir roșu și de aceea voi fi singur și părăsit și ea va trece mândră pe lângă mine, fără să mă ia în seamă.«

Zice priveghitoarea: »Acesta-i unul, care'n adevăr iubește. El suferă pentru dragostea, care o cântă eu; bucuria mea îi este lui, durere. Da, iubirea e miraculoasă, iubirea e mai prețioasă, ca smaraldul și mai scumpă decât cele mai frumoase opale. N'o poți cumpăra cu perle și granate și'n târguri nu se vinde și nu se cumpără cu aur în cumpene.«

»Muzicanții vor cânta din galeria lor cu violinele, și iubita mea va dansa în treamățul vioarelor și-al harfei«, zice tânărul student. »Picioarele ei, abia vor atinge podelele, așa va dansa de sprinten și curtesanii se vor înșirui deși în jurul ei. Cu mine însă nu va dansa, pentru un trandafir roșu«, se aruncă în iarbă, își îngropă obraji în palme și plânse.

»De ce plânge?« întrebă o șopărlă verde, furișându-se cu coada sprintenă, pe lângă el. »De ce?« întrebă un fluture, năzuind în urma unei țraze de soare. »Da,

de ce?« șoptește o nălbă vecinului, cu glasul plâpând și dulce. — Zice priveghitoarea: »pentru un trandafir roșu.«

»Pentru un trandafir roșu?« izbucniră bohotind cu toții. »Ah, ce ridicul!... și mica șopărlă, de obicei mai cinică, răsese sgomotos, din adâncul inimii.

Privighitoarea însă cunoștea secretul studentului, îi cuprindea durerea și adumea tăcută, pe ramura stejarului, în urma tainelor iubirii. Fără de veste își destinsese aripile și s'aieptă în cuprinsurile albastre. Se furișă asemenea unei umbre prin pădure și asemenea unei umbre se furișă în grădină. Din mijlocul pașiștei se desprindea un trandafir minunat — priveghitoarea-l zări, ținti spre el și se sălășlui pe o ramură — zice priveghitoarea: »Dă-mi un trandafir roșu și-ți voi doini cele mai frumoase cântece«. Copăcelul scutură din umeri: »trandafirii mei sunt albi, ca spuma mării, așa de albi, mai albi ca omătul pe crestele stâncilor — du-te însă la fratele meu, de lângă ciasul de soare și el, poate-ți va dărui aceea ce dorești.«

Privighitoarea mănecă la trandafirul de lângă ceasul de soare și zice: »dă-mi un trandafir roșu și-ți voi doini cele mai frumoase cântece«. Copăcelul își plecă fruntea și zice: »trandafirii mei sunt galbini, așa de galbini ca costițele nimfelor de apă, ce șed pe tronuri de chihimbar, mai galbine decât păpădia, înainte de ce

a atins-o coasa sclipitoare. Dute însă la fratele meu ce'nboboceste supt fereastra studentului, el poate-ți va dărui ceea ce cauți«. Și priveghitoarea sbură la trandafirul ce'nrumenește sub fereastra studentului.

Zice priveghitoarea: »dă-mi un trandafir roșu și-ți voi doini cele mai frumoase cântece«. Copăcelul scutură din cap și zice: »trandafirii mei sunt roșii, ca picioarele porumbiței și mai roșii ca coralele din adâncul mărilor, așa de roșii. Iarna însă mi-a înțepenit vinele, gerul mi-a ucis mugurii și zaporul mi-a frânt ramurile și în anul acesta nu voi îmboboci și nu voi înrumeni în trandafiri roșii«. Zice priveghitoarea: »dă-mi numai un singur trandafir roșu, numai unul. Nu sunt mijloace, prin cari să-mi dăruiești un trandafir roșu?«

Zice trandafirul: »da sunt mijloace, dar mi-e teamă să le rostesc, așa sunt de grozvae, nu cutez să le vorbesc.«

»Spune-mi-le«, se rugă priveghitoarea, »nu mă tem.«

Zice trandafirul: »dacă dorești să-ți dăruiesc un trandafir roșu, trebuie să-l intruchipezi singură, în noapte cu lună, din cântecile tale și să-l înrumenești cu sângele tău. Trebuie să-mi cauți și să-ți apeși sânul în vârful unui spin. Să-mi doinești toată noaptea și spinul îți va sfredeli inima și sângele tău îmi va pătrunde în vine și va fi al meu.«

Croații la conferența interparlamentară. Redactorul ziarului litografiat »Kel. Ertesitő« a avut alaltăeri o convorbire mai lungă cu deputatul croat St. Zagoracz asupra chestiunii rolului deputaților croați la conferența interparlamentară din Berlin. »Noi deputații croați — a zis deputatul Zagoracz — ne-am hotărât să formăm din acei deputați croați, cari sunt totodată și membrii dietei ungare, un grup de sine stătător cu scopul de a lua parte la conferența interparlamentară. Ne-am adresat deci președintelui uniunii parlamentare Eichhof, care ne-a și trimis statutele uniunii, invitându-ne să ne anunțăm ca grup de sine stătător secretarului uniunii parlamentare, Gobat, la Berna. Am și făcut aceasta și drept răspuns la scrisoarea noastră am primit din Berlin telegrama, că anunțarea noastră să ia cu plăcere la cunoștință. Aceasta s'a întâmplat Sâmbătă în 12 Septembrie n. În urma acestui răspuns am ținut Duminecă o întrunire, în care am luat hotărârea, ca să participăm la conferența interparlamentară. Duminecă seara am primit o nouă telegramă din partea grupului german de următorul conținut: »Regretăm foarte mult, că nu putem primi noua anunțare, deoarece am încheiat deja lista«. Drept răspuns la această telegramă am adresat o telegramă expres la Berlin, cerând lămuriri. N'am primit însă răspuns Duminecă. Luni am plecat la Berlin și sosind la cvartirul nostru am găsit înștiințarea grupului german, în care ni-se spune, că de astădată nu se poate lua la cunoștință anunțarea deputaților croați, fiindcă nu aparțin nici unui grup parlamentar. Interesându-ne mai de aproape, am aflat că schimbarea aceasta a pricinuit-o discursul lui Apponyi ținut contra noastră în ședința comitetului conferenței interparlamentare. Astfel n'am putut lua parte la ședințele conferenței. Ni-s'a adus însă la cunoștință pe cale particulară, ca să adresăm un memorandum consiliului superior al conferenței, care va decide în cauză. Această propunere însă n'am acceptat-o și am renunțat la pașii mai departe, convingându-ne că conferența interparlamentară stă sub influința conțelului Apponyi«.

Declarațiunea de mai sus ne prezentă în toată golătețea sa rolul de duplicitate ce l'au jucat cumetrii germania recența conferență interparlamentară.

Tratatul comercial cu România. În palatul ministrului președinte Wekerle s'a ținut alaltăeri un consiliu de miniștri, care s'a ocupat cu pregătirile privitoare la încheierea tratatului comercial cu România. La acest consiliu au luat parte afară de ministrul Wekerle miniștrii Beck și Aehrenthal.

Aplanarea conflictului turco-bulgar. Se telegrafiază din Constantinopol că Marele Vizir a trimis o scrisoare prietinoasă guvernului bulgar, prin care declară că Turcia nu s'a gândit să offenseze Bulgaria. Se crede că conflictul se va aplană în curând.

Gestiunea Marocului. Ziarele franceze constată că răspunsul Germaniei la nota franco-spaniolă este conciliant și dă speranța de a se putea ajunge la o înțelegere.

Zice priveghitoarea: »moartea e un preț scump pentru un trandafir și viața e dragă tuturor. E dulce a zidi cuibul în pădurea verde și a privi soarele în carul lui de foc și luna, în calea ei asemenea pietrelor prețioase. Dulce-i parfumul teilor și al calcânilor cu floare albă, dulce-i mireasma clopoștelor tănuți în dumbrave și a nălbilor svelte. Dar iubirea e mai dulce de cât viața și'n urmă cum se poate asemăna inima unei pasări cu o inimă omenească?« Priveghitoarea își destinase aripile cenușii și săgetă înălțimile violete. Asemenea unei umbre se furișă prin grădina și asemenea unei umbre se tănuie în pădure.

Tânărul student, sta întins pe iarbă, așa cum îl lăsase priveghitoarea și lacrimile nu i-se uscaseră încă în ochii lui frumoși.

Zice priveghitoarea: »fi fericit, fi fericit, mâne vei avea un trandafir roșu. Eu îl voi întruhipa, în farmecul nopții cu lună, din cântece și'l voi înrumeni cu sângele meu. Ceeace îmi datorești pentru jertfă, e, să rămâi credincios în dragoste, deoarece iubirea e mai înțeleaptă decât filozofia, dacă aceasta-i înțeleaptă și mai puternică decât puterea, dacă aceasta-i puternică. Aripile ei sunt de vâpae și ființa ei e vâpae. Buzele ei sunt dulci ca mierea și sufletul ei, ca parfumul tămâiei.«

(Va urma).

— Mulei Hafid a declarat unui corespondent al ziarului »Standard« la Fez că este gata a respecta actul del Algeciras și își inchipește că puterile semnatare îl vor respecta. Marocul va primi cu bună-voie cooperarea europeanilor la dezvoltarea țării.

Dela congresul internațional al pressei.

În numele ziariștilor întruniți la congresul internațional al pressei în Berlin, cancelarului imperiului german-Büllov a fost salutat de președintele congresului Singer. La salutul cordial ce i-s'a adresat, principele Büllov a răspuns într'un discurs mai lung, din care reproducem următoarea parte:

»Legăturile mele cu pressa«, zise el, datează de mult. În Frankfurt, la vârsta de zece ani, eram cu toată familia, când am luat în mână cea dintâiu gazetă. Cu acel privilegiu am dat cu mâna în sticla lampii. Atunci m'am fript întâiași dată, atingându-mă de presă (veselie). Opt ani după aceea, în Atena, fiind însărcinat de afaceri, cetii într'un ziar mare, pe cari îl văd cu plăcere reprezentat aci: »Prințul Bismark o fi fiind mare maestru în diplomație, dacă va reuși să îndrepte toate prostiile ce face însărcinatul său de afaceri în Atena«.

Intâiași dată a vorbit atunci presa mai pe larg despre mine. N'am plăcut corespondentului dela »N. Freie Presse«. Nasus displicuit. Nu știu dacă domnul cu pricina mai trăește și dacă mă judecă astăzi mai cu îngăduință. (Râsete). În Paris când așteptam de mult în zadar înaintare, am întrebat pe corespondentul lui »Times« de nu mi-a și îmbunătăți soartea în presă, ca ziarist. Mi-a răspuns: »Vă iau pe dată cu 30.000 de lei onorar«. Mi s'a ridicat curajul, neapărat (râsete). Am băgat seamă că nu e om politic, care să nu vorbească de rău pe ziariști, ales când nu sunt de față.

Dar prea puțin sunt acei, cari n'ar dori să vorbească pressa de ei. Și mai puțin sunt cari să poată suferi ca pressa să nu vorbească de loc de ei. Nimeni nu vrea să fie cu vioreaua, care înflorește în ascuns. Să fim și drepti! Ce-ar fi Hector și Achil fără Homer? Sunetele se întipăresc în minți așa cum le trâmbitează presa. Mare e în vremea noastră puterea pressei. Ea poate răspândi șvonuri, trezi inchipuirii implânta păreri, pe cari multă vreme nimic nu le mai poate șgudui. Cei mai puțin își dau seamă că puterea aceasta e ceva nou în istorie...

Ascultați dela mine, ca bărbați cari cugetați politicește și cari aveți o răspundere față de istorie, o vorbă serioasă. Vorbec către ziariștii din lumea întreagă și vorbele mele se vor auzi pretutindeni. Cred că ziaristul trebuie să fie patriot: dar patriot nu înseamnă nedrept față de alții. Pe pământ trebuie să trăim cu toții. Ați mărturisit că așa e, unindu-vă într'o societate internațională. Aveți nevoie de bunăvoință unii de alții și de înțelegere. Gândindu-vă numai cât de mult puteți face, ca legăturile să fie mai prietenoase și iarăși cât de mult puteți pentru a le învenina și a le preface în dușmănie. Aveți în mâni un instrument cu putere uriașă, în stare de a face și bine mult, dar și mai mult rău. De s'ar afla acest instrument, pururi, în mâni experimentate, cari să-l mânuiască pentru mântuirea oamenilor și binele popoarelor! (Aplauze).

Și acum, domnii mei, vă doresc muncă spornică și vă mulțumesc că ați venit la noi«.

Colera și măsurile sanitare luate

în România contra ei.

»Viitorul« de azi publică o dare de seamă asupra măsurilor ce s'au luat în România în contra invaziunii colerei din Rusia. Un redactor al »Viitorului« a avut între altele și o interesantă convorbire cu d-l Dr. N. Alesandrescu, inspector sanitar detașat la gurile Prutului, din care estraagem următoarele:

— Mai întâi, care-i rolul d-tale ca detașat la gura Prutului?

— În acel punct se află, după cum știți, o stațiune sanitară unde sunt oprite toate vapoarele venite din Rusia pentru a se examina călătorii. Cei veniți din localitățile contaminate și cari inspiră oarecari bănueli, sunt reținuți timp de 5 zile la lazaretul de acolo. În acest timp ei sunt observați de aproape.

Celoralți călători, cari la examenul ce li-l fac nu-mi par »suspecți«, li-se des-

infectează numai hainele, rufele și toate efectele lor cu o etuvă din cele mai moderne, permițându-li-se apoi continuarea călătoriei. Avizăm însă autoritățile medicale și administrative din localitățile spre cari se îndreaptă acești călători și astfel sunt puși 5 zile sub control.

— E prevăzut cu destule paturi și e bine instalat lazaretul dela gura Prutului?

— Avem acolo 10 paturi și în general lazaretul e destul de bine amenajat. Se simțea însă nevoia unei săli de baie și s'au luat măsuri ca să se instaleze repede una.

— Au fost până acuma mulți »suspecți« în îngrijirea d-tale?

— Am avut doi indivizi din Charchow (localitate contaminată), cari au încercat să treacă fraudulos frontiera. I-am ținut 36 de ore, dar neprezentându-se nimic bănuitor, au fost înaintați autorităților polițienești unde continuă a fi supravegheați.

— Și crezi, d-le doctor, că nu poate scăpa vr'un bolnav cu toate cercetările medicale la care e expus?

— Sunt, ce-i drept, unii indivizi cari cu toate că poartă baccilii colerii, nu prezintă simptomele bolii; baccilii trăind în intestin într'o stare saprofitică, (fără acțiune vătămătoare asupra organismului), dar cari pot deveni patogeni (vătămători) pentru un alt individ când în intestinul acestui din urmă se găsește condițiuni favorabile pentru dezvoltarea și exagerarea virulențelor (puterilor toxice ale baccililor.)

Având în vedere pe acești periculoși purtători de baccili, procedăm la analizarea materiilor fecale a tuturor călătorilor veniți din localitățile contaminate. Analiza aceasta o facem la laboratorul de igienă din Galați.

Cum vezi, procedăm destul de sistematic și suntem foarte migăloși. Pe de altă parte cordoanele militare cari au fost postate dealungul Prutului și brațul Dunărei până la Chilia precum și canonierele cari patrulează pe apă, vor împiedeca trecerea frontierei în mod fraudulos a unor indivizi, ce ar putea fi bolnavi.

Intr'un cuvânt, măsurile luate de direcția serviciului sanitar și aplicarea lor severă e o garanție suficientă, că nu vom avea colera.

STIRILE ZILEI.

— 13 Septembrie v.

Dela Academia Română. Vinerea trecută, Academia Română și-a reluat activitatea sa, după terminarea vacanței. Ședința a fost presidată de d-l Gr. Tocilescu, care prin cuvinte calde și mișcătoare a făcut elogiul celor doi regretați academicieni, P. S. S. Popea, episcopul Caransebeșului, membru activ al Secțiunii istorice și Ștefan Dim. Greceanu, membru de onoare al Academiei. S'a cetit apoi o adresă de mulțumire a cancelariei episcopatului Caransebeș pentru partea ce Academia a luat la înmormântarea răposatului episcop, precum și o scrisoare a d-lui Pavel Greceanu, prin care mulțumește Academiei pentru același cuvânt, în numele întregii familii.

Starea sănătății regelui Carol. Ziarele străine înregistrează din nou știri îngrijitoare cu privire la starea sănătății regelui Carol. După informațiunile acestor ziare regele Carol ar suferi din nou de dureri acute de stomac.

Jubileul lui Tolstoi s'a făcut în Chișineu cu multă solemnitate. Salonul nobilimei, unde a avut loc serbarea, a fost ticsit, așa încât se poate spune că au fost de față peste 1000 de oameni și cam tot atâția au rămas afară, negăsind loc înlăuntru. A prezidat baronul A. F. Stuart. După cetirea referatelor, s'a dat cetire la 14 telegrame de felicitare, trimise marelei scriitor de diferite instituțiuni și asociații culturale din Basarabia. În aceste telegrame îl numesc pe Tolstoi: cel mai mare maestru al literaturii și filosofiei moderne, luptător neobosit pentru drepturile și libertatea omului, procurorul unei perfecțiuni viitoare a personalității omului, apărătorul celor slabi și oropșiți, mare învățător al Rusiei și al întregii omeniri, și așa mai departe. Serbarea s'a terminat la 4 d. am.

Principesa Elena Guza. Văduva primului domnitor al Țării Românești, își sfârșește bătrânețea la Piatra-N. Retrasă în vila ei albă și cochetă, de sub poalele muntelui Cozla, lângă parcul orașului, bătrâna domniță nu iese nici odată și nu primește pe nimeni. Singura ei distracție sunt lungile lecturi și dama ei de companie nu are altă ocupație decât aceea de

a o ținea în curent cu noutățile literare și științifice. Vroise într-o vreme domnița să părăsească țara și să se așeze în străinătate, la Geneva în Elveția. Hotărârea părea definitivă și în acest scop, a vândut prima vilă, pe care și-o construise în Piatra-N. Dragostea de țară a fost însă mai puternică de cât își inchipuia dânsa și după câțva timp, s'a reintors în patrie, stabilindu-se tot în liniștitul oraș, pe care-l părăsise într'un moment pe desnădejde. E ultima dragoste a acestui suflet nobil și mare, care nu mai trăește de cât cu amintirile trecutului. »Conserv«.

Patriarhul ecumenic. scrie »V. N.«, pare hotărât a se împotrivi din răspuneri la stăruința Aromânilor de a căpăta școli naționale și preoți dintre ei.

Gimnaziu superior în Șimleu. Dorința publicului mare de a avea în Șimleu un gimnaziu superior este — scrie »Gaz. din Șimleu« — aproape realizată, căci conferința ținută Luni și Marți între reprezentantul guvernului, pro-directorul Kuncz, între reprezentantul capitlului rom.-cat. din Oradea-mare, episcopul Dr. Lányi și primarul orașului Șimleu, a hotărât înființarea unui gimnaziu rom.-cat. susținut de cătră stat. Ca chestiunea să fie perfectă să mai recere numai ca și reprezentatiunea orașului Șimleu să se declare asupra ajutorului ce-l va da.

Legi contra pressei și emancipării femeilor în Turcia. Din Constantinopol se anunță, că marele vizir pregătește o lege a pressei, prin care volvește să ia măsuri împotriva violențelor de limbaj și să mărginească atacurile și polemicile ziarelor. Faptul, care l'a îndemnat pe marele vizir la luarea acestor măsuri, a fost un atac violent, care s'a adus Sultanului și miniștrilor, ca și o polemică ne mai pomenit de aspră, care se urmează de câțva timp între ziarele diverselor naționalități și cari contribuie într'o măsură enormă la agitația spiritelor.

De asemenea guvernul turec e hotărât să ia măsuri serioase împotriva emancipării femeilor. De când s'a proclamat constituția, femeile frecventează nevaluate localurile publice. Ele au de gând să înceapă a se îmbrăca europenește și să frecventeze teatrele. Pentru a preîntâmpina o eventuală reacțiune, care ar putea fi provocată de Turcii fanatici revoltați, guvernul a ordonat poliției să ia măsuri severe împotriva femeilor »moderne« și acolo, unde trebuința va cere, să le și aresteze.

Cărți aprobate de ministru. Primim spre publicare următorul comunicat:

ABC-dar, prima carte de cetire, edițiunea VI-a, 40 fl.; a doua carte de cetire, edițiunea IV-a, 40 fl.; a treia carte de cetire, edițiunea II-a, 60 fl.; a patra carte de cetire, edițiunea I-a, 60 fl.; Carte de cetire despre clasa V—VI, edițiunea I-mă, 1 cor. (Toate de Iosif Moldovan). Aceste cărți supuse spre recenzione sub Nrul 103,030/905 au primit înalta aprobare ministerială pe lângă următoarele condițiuni: Din a doua carte să se lase afară poezia »Limba românească« de Sion, cuprinsă în bucata de cetire 81. — Din a treia carte să se omită poezia »Țara mea« de C. Negruzzi, bucata de cetire 78. — În cartea a patra și în cea pentru elevii claselor V—VI nu s'au aflat lucruri de excepționat, dar s'a pus condițiunea, ca în noua lor edițiune să fie întregite cu material din geografia, constituțiunea și istoria Ungariei. Folosirea ABCdarului s'a admis fără condițiune. Cartea a doua și a treia sunt deja conformate condițiunilor sus amintite. Despre aceste manuale școlare în recenzionea oficioasă se zice: »Materialul este bine ales și sistematic aranjat«. A patra carte de cetire precum și cartea de cetire, pentru elevii claselor V—VI, se completează conform condițiunilor, așa că nu pe anul 1910 — pe când sunt proiectate dispozițiunile de rigoare, — ci încă pe anul școlar viitor se vor pune la dispoziția școlilor în nouă edițiune. Cărțile se pot comanda la tipografia diecesană din Arad.

Logodnă. D-l Ioan Albon funcționar la centrala »Bihoreana«, s'a logodit cu d-soara Valeria Baba, fiica preotului din Mociar. Ca rescumpărare a anunțurilor speciale mirii au dăruit 12 cor. pentru fondul orfanilor (orfanotrofiu) din Blaj.

Numire. Medicul Dr. Frideric Pillsch a fost numit medic secundar provizor la spitalul de ochi din Brașov.

Curajul unei fete de Români. Din Uricani (valea Jiului) se scrie »Foi Poporului«: În comuna Uricani s'a întâmplat următoarele cu o fată și un urs. Fata păștea oile în poienile dela munte, când veni ziua un urs și a luat o oaie. Fata a alergat după el ca să scape oaia dând cu pietrii,

dar ursul fugea înainte cu oaia până la un loc în pădure. Fata tot după el cu pietrii. La un loc ursul puse oaia jos și o omoră, dar fata nedându-i pace, ursul se apucă să trântescă fata. După ce o strânse în brațe și o trânti, fata se lăsă jos, ca moartă. Atunci ursul crezându-o moartă se apucă și strânse lemne, petri și pământ și acoperi puțin oaia și fata, apoi plecă prin pădure. Dară nu apucă să se ducă mult și fata ridică capul sus, crezând, că s'a depărtat ursul. Acesta îndată ce o văzu ridicând capul se întoarse de nou către ea mormăind. Noroc că tocmai atunci trecură pe acolo cei doi păcurari, ortacii fetei, pentru că erau 3 înși la mai multe sute de oi. Aceștia pușcară asupra ursului, gonindu-l cu bolovani și scoaseră fata de sub crengi, dar acum zace în pat greu rănită de ghiarele ursului.

O explozie pe un crucișător francez. Din Toulon se anunță, că alaltăieri s'a produs pe crucișătorul »Latouche Treville« o explozie în momentul tirului ucenicilor tunari. Un tun de 194 milimetri dela turnul dinapoi a explodat. Sunt 13 morți, dintre cari 2 dispăruți, cari dela o înălțime de 80 metri, au recăzut în mare și 2 răniți mortal. Explozia a fost cauzată prin supraîncălzirea țevii tunului. Prefectul maritim a început o anchetă pe bordul crucișătorului.

Marele agronom rus, fost ministru al agriculturii în Rusia, Iernoloff, va sosi pe la sfârșitul lunii curente în București, spre a studia la fața locului gestiunea agrară din România. Se știe că A. Iernoloff este autorul unei însemnate opere asupra regimului agrar din Rusia, căreia nu de mult i-a consacrat d-l N. Filipescu, un remarcabil studiu în »Convorbiri Literare«.

Extradare. Cetim în »Voința Națională« că d-l judecător Slătineanu, dela cab. 3 al trib. Ilfov, a conchis la extradarea falsificatorului Vasile Bucur din Sibiu.

Premierea plantațiilor silvice. Pentru a premia plantațiile silvice de interes public îndeplinite pe teritoare deșarte, pe râpi și năsip sburător, ministrul reg. ung. de agricultură din fondul silvicol regnicolar a statorit noi premii mari (600—1000 cor.) de recunoștință (500—400 cor. apoi 300—200). La premiile acestea proprietarii pot concura cu acele plantații, pe cari le-au făcut fără ajutor de stat, primăvara sau toamna anului curent, pe teritoare deșarte, răpoase sau cu năsip sburător. Plantațiile ce se fac în toamna anului curent cei mult până în 25 Decembrie a. c. sunt a se anunța la comisiunea silvicolă a comitetului administrativ comitatens sau la inspectorul silvic regesc.

O petrecere ungurească în America. Cetim în »Românul« din Cleveland: La Windbeer Pa, fiind o petrecere ungurească, ei sau luat la bătae cu ce le veneau la mână. — Unii au sfârșit petrecerea în închisoare, iar doi bătași au sfârșit-o pe cealaltă lume, fiind uciși.

Exportul de petrol român în Bulgaria. Comerțul nostru de export, în Bulgaria, trece — zice »Cons.« — prin o epocă de stagnare. Guvernul bulgar aplică față de noi, cu multă rigoare, regulamentul importului de petrol. Acest regulament prevede ca toate lăzile de petrol să aibă o greutate de 96 kgr. fiecare și dacă prin variațiunile de temperatură, se întâmplă ca greutatea să crească sau să scadă cu 300—400 gr. autoritățile amenință cu confiscarea transportului. Din această cauză exportul nostru de petrol, în Bulgaria, scade merou în loc să crească după cum ar fi de dorit.

Pentru tipografi. Un doctor dio Germania a făcut observațiuni statistice asupra tipografilor, și fiind el medicul societății tipografilor, a constatat, că la 3800 de tipografi bolnavi au fost 50% bolnavi de plămâni. La o mulțime dintre ei au constatat și otrăvire cu plumb (Bleivergiftung) care a provenit din cauză, că lucrătorii ocupați cu plumb mănăcă cu mâinile nespălate și astfel s'a introdus în corpul lor otrava plumbului. Se cere deci și la tipografi mare curățenie.

Înotătorul Gabez Wolf a isbutit Sâmbătă să treacă înot canalul Mânecei, dela Dovres la Calais, stând în apă 22 ceasuri. Când a ajuns în portul Calais, el a fost cuprins de sincopă. Fapta lui Wolf încheie printr-o izbândă aproape deplină șirul numeroaselor încercări făcute de 18 ani de înotători de forță spre a renouă isprava lui Dalton și a căpitanului Webb.

Muzică la promenadă. Orchestra orașului va concerta Luni la orele 5¹/₂ p. m. la promenada de jos.

O doftorie de casă răspândită. Căutarea continuă după spirtul (Franzbrantwein) și sarea lui Moll, dovedește că întrebuințarea lor, ca fricțiune alinătoare de dureri, reumatice are efect bun. Sticla 1 cor. 90 bani. Se trimite zilnic cu rambursă postală, de liferantul curții c. și r. A. Moll, Viena, Tuchlauben 9. În depozitele din provincie să se ceară expres preparatul Moll provăzut cu marca de scut și subscriere. — (4)

Situația agricolă în Ungaria. Ploile din urmă au avut o influență bună asupra dezvoltării plantelor ce se mai află în câmp, a porumbului, napilor, cartofilor, plantelor de nutreț și a livezilor. Treeratul grâului în părțile muntoase a fost împedat din cauza ploilor. Cu toate aceste ploile au fost binevenite și au folosit foarte mult arăturilor de toamnă. Rapița s'a sămănat pretutindeni în cele mai bune condițiuni. În multe locuri s'a terminat și cu sămănatul grâului. Sămănaturile de rapiță au început să răsară bine. — Viile se prezintă foarte bine. În unele locuri a început să putrezească strugurii în urma ploilor. Peste tot se așteaptă o recoltă bună mijlocie. Pentru pomi timpul din urmă asemenea a fost priincios. Prunele, nucile și perele promet o recoltă destul de bună.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va ruzulta din desfacerea ediției jubilar, a »Gazetei« se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziaristilor români din Transilvania și Ungaria.

Varietăți.

Americanii au de gând să mai facă o minune. Vreau să construiască o linie transatlantică de tuburi, pentru transportarea directă, pe sub apă a petrolului american, în Europa.

E o încercare destul de curioasă, cu toate că astfel de tuburi pentru transportul petrolului mai sunt încă: una de 50 de mile în America și alta, isprăvită anul trecut, în Europa, care leagă orașul Baku de Batum.

Această din urmă are 550 mile lungime și se pot transporta pe ea anual un miliard 816 milioane litri de petrol.

Linia transatlantică va fi însă mult mai lungă.

Societatea Dickens, a admiratorilor scriitorului cu același nume, a organizat de curând, la Londra o expoziție a lui Dickens.

Ea constă dintr'un mare număr de documente foarte însemnate și din edițiuni ilustrate din opera marelui scriitor, apoi portrete, manuscrise, scrisori etc.

Intre scrisori se vede și una din partea lui Tolstoi, care îl numește pe scriitorul englez cel mai mare romancier al veacului al XIX-lea.

Atmosfera morală, creștinească, care stăpânește în toată opera literară a lui Dickens de bunăseamă că a avut multă influență asupra apostolului dela Iasnaia Poliana.

Rămâne însă Dickens pentru ori-care cunoscător al frumosului unul dintre cei mai de frunte romancierii pe cari i-a avut veacul trecut — și îndeosebi — prin umorul din operele sale, întotdeauna sănătos, moral și educativ.

La marile manevre germane, cari au avut loc în cursul lunii Septembrie în Lorena a luat parte încă un element, acel al *automobilistilor*, cari au fost reprezentați printr'un însemnat detașament la care s'au mai adăogat și ofițeri de rezervă, automobiliști, cari au fost concentrați în acest scop.

S'a constatat că automobilele nu sunt de folos numai spre a face legătura între diferite cartiere generale, ci mai cu seamă spre a transporta, cu ușureală, fracțiuni mici de infanterie pe un anumit punct, pentru a servi spre pildă de ajutor cavaieriei sau pentru a ocupa o localitate înaintea înimicului.

După cum se vede cele mai mari foloase le trage din această binefacere a ști-

inței tot războiul, după cum tot războiul se va bucura, cel dintâi, și în cea mai mare măsură și de cuceririle aerostației.

— M. —

Văcăritul.

(Din literatura financiară veche a țării.)

Scena se petrece pe vremea Fanarioșilor, și anume prin anul 1770. Vodă foarte întăritat vorbește cu marele Vistier:

— Și ce s'a mai cheltuit?

— Apoi, Măria Ta, pe lângă banii ce dăm în fiecare an Turciei în sumă de 24,074 lei și 70 bani.

— Peșcheș!

— Da, s'a mai dat pentru Bairam care știți că ține trei zile la Țarigrad 22,222 lei și 22 bani.

— Altceva?

— S'a dat Marelui Vizir...

— Cât?

— Cinci mii patru zeci lei.

— Bine. Alt?

— Hanului Tătarilor și Pașilor vecini 16,663 lei și 66 bani. Apoi Pașilor turci cari trec prin țară.

— Prin Moldova. Cât?

— Douăsprezece mii șaptezeci și patru și 7 bani, iar ofițerilor turci trecători de asemenea prin țară 29629 și 62 bani.

— Bine.

— Apoi când au fost serbările mari ale Ramazanului și Bairamului s'a dat după obicei turcilor din Iași 1,574 lei și bani 7.

— Alt?

— Intreținerea casei Turcilor ne-a costat 740 lei și 74 bani. Fortăreței din Hotin proviziuni pentru șase mii de lei.

— Știu. Spune înainte.

Ministrul întoarce foaia dela catastiful vechiu și cetește:

— Turcilor cari sunt în slujba Măriei Tale, lei 11,777 și 77 bani. Pentru secretaria turcească s'au cheltuit lei 533 și 33 bani; pentru Levantini (oaste străină) 7,520 lei și 37 bani; pentru muzica turcească, 5,275 și bani 55.

— Metheranele cari ne mai înveslesc câte odată.

— Da. Peste tot 146,535 lei și 87 bani, luați numai de turci.

— Zi înainte.

— Cheltueli tainice făcute de Măria Ta la Țarigrad, 92,592 lei și 60 bani.

— Atăta.

— Apoi banii dați de Măria Ta la prietini M. Tale din Țarigrad, 24,076 și 30 bani.

— Ce să faci! O mână spală pe alta.

— Și amândouă fața. Apoi Măriei Tale la plecare și la sosire, 4444 și 44 bani. Pentru palat și slugile Măriei Tale 14,814 lei și bani 80.

— Bucătăria ai trecut-o?

— Da. 7.777 și 77 bani.

— Numai bașbucătarul cât costă! L'am luat dela haremul Sultanului. Dar bucate ca el nu face nici unul; baclavalele și scordolelele lui au ajuns de pomina. Dar grajdurile?

— Zece mii două sute douăzeci și doi de lei și 22 bani.

— Pivnița domnească?

— Două mii optzeci și unu și 48 de bani.

— Cheltuelile Doamnei?

— Paisprezece mii două sute douăzeci și cinci lei și 15 bani. Peste tot luați de Maria Ta 200,046 lei și bani 3.

— Dar boerilor cât?

— Caftanuri, mile la văduve, daruri fac 39,666 și 66 bani.

— Oastea națională acum.

— Douăzeci și șase de mii, patru sute optzeci și opt. La 200 oameni și 140 ofițeri cât are hatmanul sub poruncile lui, îmbrăcămintea a costat 470 lei și 37 bani.

— Poșta și trimiși deosebiți 22,477 și 77 bani.

— Gazeturile?

— Gazeturile și felurile foi ce ne vin din Viena și din Polonia 888 lei și 88 bani. S'a mai dat pentru hârtie și luminările trebuincioase la cântălăria domnească, 417 lei. Aceste din urmă cheltueli sunt peste tot 50,742 lei și 90 bani.

— Aferim! Dar nu mi-ai spus ce dobândă am plătit noi pentru banii luați cu împrumutare.

— La banii luați s'a plătit 25 mii 415 lei.

— Imi uitasem suma. Ne trebuie bani.

— De unde să-i mai luăm, Măria Ta?

— Să reînființăm văcăritul.

— Urâtă dare!

— Urâtă, frumoasă, trebuie bani.

— Știți însă că Măria Ta te-ai legat prin jurământ și prin blestem înaintea Prea Sfinției Sale Mitropolitului... și a Episcopilor...

— Știu...

— Că n'o să mai scoateți darea văcăritului pe țară.

— M'am legat... Dar, m'am gândit să cer deslegare dela Patriarhie...

— Se poate.

— Vreau să pui din nou dajdia văcăritului și să luăm bir nu numai de pe vitele aflate în ființă, dar chiar și de pe vitele moarte.

— Mai ales că văcăritul e plătit și de boeri.

— Mi-se cere mult dela Țarigrad... n'am ce face..

(Rev. ec. și fin.)

D. Teleor.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta. 26 Sept. Maj. Sa Monarchul a aprobat alegerea episcopului Bogdanovici de patriarh al Sârbilor.

Budapesta. 26 Sept. Eri seară s'au ciocnit în apropierea orașului două trenuri de marfă. 40 vagoane au fost distruse. Linia ferată a fost deteriorată.

București, 26 Septembrie. Colonelul-adjutant Aurel Demetrescu, șeful statului-major al corpului II de armată, al cărui comandant este A. S. R. Principele Ferdinand, s'a sinucis eri la locuința sa din strada 11 Februarie, cu un glonte de carabină „Manlicher“. Colonelul venise eri dela Viena, unde a fost spre a consulta mai multe somități medicale pentru boala de nervi de care suferea.

Glume.

La sindrofie.

— Inchipuiește-ți, ma chère, Popeasca, ieri la șosea, m'a salutat ea întâi... E de nesuferit!

— Și te supără asta?

— Negreșit.. Tu știi că e mai în vârstă decât mine. Si ea, nerușinata, vrea să arete lumii că e mai tânără!

*

Dar, tată, contele a spus că dacă nu-l iau în căsătorie, va recurge la mijloace desnădăjduite!

Milionarul cătră flică. — Natural: va trebui să muncească!

*

Mitică, vânător pasionat și lăudăros. se întorcea dela vânătoare cu mâna goală

— Cum? tu cel mai mare vânător din țară, zice nevasta, te întorci fără măcar cu o potârniche?

— Nu se mai află nici una, draga mea. Tu știi bine, că anul trecut eu le-am ucis pe toate!

Bibliografie.

— »Ciprian Porumbescu, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu Branisco. Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

„Compassul Românesc“ de N. P. Fetrescu partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu, Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Victor Branisco.

Răceala acută

și tusea dispar curând folosind

Emulsiunea Scott

care are un efect alinător și întăritor, cu gust plăcut, că toți aceia, cari nu pot mistui untura de pește obicinuită, iau

Emulsiunea Scott

cu ușurință și plăcere.

Afară de aceasta Emulsiunea Scott e mult mai priincioasă. (6)

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani
Se capătă în toate farmaciile.

Veritabilă numai cu marca — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

KALOGÉN

Franzbrantwein, Pasta de dinți și apa de gură a lui »Brăzay«.

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Septembrie n. 1908

Renta ung. de aur 4%	111	—
Renta de corone ung. 4%	92.80	
Impr. căl. fer. ung. în aur 3 1/2%	82.50	
Impr. căl. fer. ung. în argint 4%	93.10	
Bonuri rurale croate-slavone	93.50	
Impr. ung. cu premii	185.75	
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	144.40	
Renta de hârtie austr. 4 1/10	96.10	
Renta de argint austr. 4 1/10	96.03	
Renta de aur austr. 4%	115.70	
Renta de corone austr. 4%	96.25	
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	87.05	
Losuri din 1860	152.	—
Acții de-ale Băncii ung. de credit	1750	—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	746.50	
Acții de-ale Băncii austro-ung.	644	—
Napoleonori.	19.10	
Mărci imperiale germane	117.30	
London vista	239.35	
Paris vista.	95.35	
Note italiene.	95.20	

Cursul pieței Brașov

Din 26 Septembrie n. 1908

Bancnote rom. Cump.	18.94	Vënd.	19.	—
Argint român	18.80	"	18.90	
Lire turcesci	21.40	"	21.40	
Scris. fonc. Albine 5%	100.	"	101.	—
Ruble Rusești	2.51	"	2.53	
Napoleonori.	19.	"	19.12	
Galbeni	11.20	"	11.20	
Mărci germane	117.	"	117.4	

„Familia Română“

revistă ilustrată apare în fie-care săptămână cu un bogat cuprins literar și distractiv, (Sfaturi, Curierul Modei, Ghiciri). Abonații noi pot primi toate numerele dela început.

Abonamentul e de 10 cor. pe an.

Adresa: BUDAPESTA,

(6—12.) V. Strada Csáky 23.

AGENȚI

se caută pentru vânzare de losuri, cu scrisori legale pe rate. Câștig 200—300 cor. Valuta Ban., societate pe acții, Buda-pest V. Váci-Körut 48. 826,1—1.

Fundată la 1876.

Institut artistic fotografie
JOSEF SCHULLER & SOHN
mai înainte Leopold Adler,
BRAȘOV,
Strada Porții Nr. 14.

Lucru solid. — Prețuri solide.

„Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și aplicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colona în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu muzica și, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („în loc de prefață“) de Tunarul din Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1908.

Broșura este în quart mare, hârtie bună și tipar elegant, cu adău- sul unei cote de note (muzica „Roma- nei“ cu explicații) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-pos- tal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Mașine de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

A se observa marca fabricii înregistrată.

Schimbare de prăvălie.

POPPE.

Magazin de mărfuri de modă pentru dame cu începere dela 1 Septembrie se află în **Strada Vămei Nr. 13.**

327,1-6.

H. Kleverkaus

Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.

FABRICANT DE

SALAMĂ și CĂRNĂȚĂRIE (Selcher)

pus în mișcare cu motor.

Recomandă: Șuncă prima calitate, limbi a- fumate, salamă, untură de porc, slănină af- mată. Cu deosebire specialitate de cărnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel.

Comandele se execută prompt și se espe- deză cu poșta ori și unde.

Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

GEORGE BUCA

croitor bărbătesc,

Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.

Confectionează:

Costume moderne.

Eraon elegant.

Depozit de

Stofe veritabile englezești.

APĂRAT

LEGAL

HYGIENICUS

APĂRAT

LEGAL

Pastă de călcat cu fierul.

Marca înregistrată.

Invenție senzațională, cu care ștosele capătă fața de mai înainte. Indispensabilă pentru alb tu i de masă, cat și toaletă, cămași, (cari nu vin serobite) lruze, trusouri, pân- zării albe și colorate costume de stoffe de bumbac. Vitraje, perdele, dantele etc.

„HYGIENICUS“

face stoffele plădoase ca catifeana. Ștosele de bumbac capătă aparența de pânză olandeză. Tot ac-liși efect la ori și ce stoffe, fie de in, bumbac, lână sau mătase.

Are efect de desinfecțiune

Se capătă în toate prăvăliile de coloniale, Droguerie.

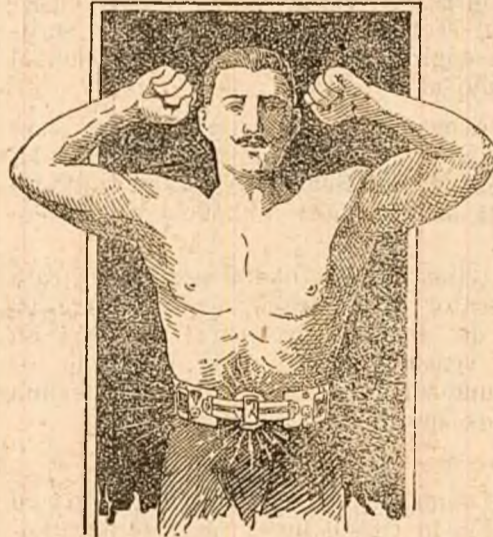
L. CHIOZZA & Co Cervignano.

(Țara litorală).

253,7-10

SĂNĂTATEA MEA,

viața mea, o mulțumesc D-tal, cu a cărui ajutor am scăpat de suferințe ce de ani îndelungați nu s'a putut vindeca, ruinându-mi sănătatea, bucuria familială și voia de lucru. Am devenit iarăși la puteri. Sute de scrisori în sensul acesta primim, așa vorbesc sute de bo'navi, care cercetează Institutul, după ce au folosit timp mai îndelungat aparatul Electro-Vitalizer. Vindecarea nenumă- ratelor cazuri de slăbiciuni de nervi, is- tovie, insomnie, dureri de cap și spinare, impotență, hătae de inimă nervoasă su- ferințe nervoase de stomac și intestine, constipație, cronică, reuma, șoldină ne- vralgie, ischias, paralisie, documentează valoarea acestui remediu. Despre me- todul de vindecare și efectele obținute dă lămurire GRATISBUCH, f. arte inter- santă, care se trimite franco în cuvertă ori și cui se va refera la zăuț.

Cereți necondiționat Cartea pentru BĂRBAȚI și FEMEI.

ELEKTRO-VITALIZER, institut medical, BUDAPEST, Karlsring 2, Mezzanin 52.

Scrisoare de mulțumire.

Csalloköz-Somorja, com. Pojun, 14 Ian 1903.

Stimate Domnule!

Mă bucur că îți pot împărtăși că aparatul Electro-Vitalizer mi a folosit. Durerea de stomac și intestine a dispărut. Am poșta de mănăcare. Aparatul D-tale îl vei recomanda celor ce sufer.

Văduva Victor Czettinger.

Cupon pentru Gratisbuch.

Electro-Vitalizer, institut medical,

Budapest, Károly-kört 2, Mezanin 52.

Vă rog a-mi trimite op 1:

„Electro-Therapie franco sub cuvertă“.

Numele _____

Adresa _____

Cel mai nou deposit de mobile

BRAȘOV, Strada Hirscher 7

(în casele lui DANILAN)

cu prețurile cele mai ieftine.

Solid și elegant lucrate. — Se garantează durabilitatea. — Atelier de tapiter propriu. Lucrări noue și reparațiuni prompt și culant.

Vă rog cereți franco

Prospecte și mustre de cea mai bună stofă de Stiria

Loden pentru bărbați și dame

vânători, turiști, pădurari, precum și despre stoffe de modă pentru costume de bărbați, copii, pardeseuri, Ulster calitatea cea mai ieftină până cea mai fină dela firma primă și cea mai mare de Export Loden

VINCENZ OBLACK,

liferant al curții c. s. r. de postavuri

GRAZ, Murgasse 9/b.

316,3-10.

Sănătatea

este cea mai scum- pă bi-efacere pen- tru Dame, se poate conserva și cultiva folosind

Corset Gradefront

care este co- mod și modern. so capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL

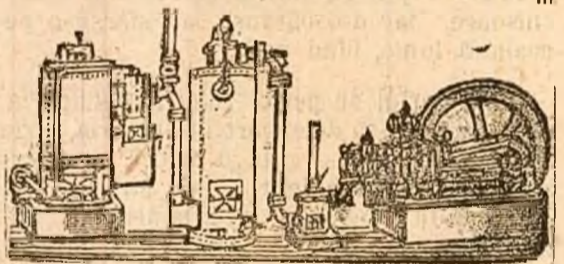
Mme B. GOLDSTEIN,

Confectionara de corsete specialitate

BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21

[296,11-12.]

Garanție îndelungată!
Condiții favorabile de plată!

FABRICA DE MOTOARE

A. G. DRESDNER

una din cele mai vechi și mai mari **FABRICI de MOTORE**

liferază

MOTORE și LOCOMOBILE

care lu- opionează: perfect, durabil, pre- is și sigur, puse în mișcare cu Gaz (Stuggas), Benzin, Uleiul brut Acetylen.

Representant General și Deposit:

Gel.ert Ignác és T-sa,

Buda-pest, Teréz-Körut 41.

Telephon Nr. 12-36.

(175,8-20.)

ANUNCIURI

(inserțiuni și recl.)

scuță a se adresa subscrisorilor administrației. În cazul pu- bliării unei anunțuri mai mari se dă să se face acordămănt care creșterea cu cât publicarea se face mai de mult-ori.

Adm. istr. Gazetei Trans.